

Motion

1984/85:2439

Elver Jonsson och Kenth Skårvik Ersättningen för kostnad för glasögon till barn och ungdom

Vuxna och barn som ofta drabbas av sjukvårdskostnader och läkemedelsavgifter har sedan några år fått ett högkostnadsskydd. Tyvärr är detta ej fallet med personer, som drabbas av synfel som måste korrigeras med glasögon eller kontaktlinser.

Föräldrar till barn som är närsynta får mycket stora kostnader för sina barns glasögon. Landstingen ger viss ersättning, men normalkostnaderna för ett barn med en ganska normal närsynthet ligger trots eventuellt bidrag mycket högre än det högsta belopp, som 15-kortets högsta kostnad innebär.

Som exempel kan nämnas, att vissa landsting lämnar ersättning för barns glasögon med 300 kr. vartannat år upp till dess barnet fyllt 16 år. Då ett närsynt barn oftast drabbas av närsyntheten i tonåren och som regel behöver starkare glas minst en gång per år, så räcker inte 300-kronorsbidraget särskilt långt.

I en vanlig situation där ett barn behövt glasögon i 11-årsåldern, har den hittills samlade kostnaden under ett och ett halvt år uppgått till 2 485 kr. Då räcker inte landstingsbidraget särskilt långt. Då är att märka att synfelet inte har inneburit särskilt dyra korrigeringsglas och att man naturligtvis har köpt båggar av enklaste tänkbara alternativ. Men barnet har behövt ett par reservglasögon för att över huvud taget kunna klara sig hemma, i skolan och på fritiden. Dessutom är det normalt så att närsyntheten tilltar under tillväxtåren och barnet behöver så gott som alltid kontrollera synen efter en tid, varvid man har den erfarenheten från optiker, att barn i tonåren så gott som hundra procentigt behöver starkare korrigeringsglas redan efter ett år. I det relaterade fallet var barnets syn så allvarligt försämrad efter ett år och fyra månader att det var otänkbart att vänta med ett nytt inköp tills landstingsbidraget åter skulle kunna utgå.

Då har barnet trots allt ett antal gånger också fått glas, båge och skalm reparerade, men mot slutet var båge och glas så slitna, att nya reparationer inte längre var möjliga.

Om familjen dessutom består av flera syskon och familjemedlemmar som är i behov av glasögon, kan summan som först redovisades öka i samma omfattning som antalet synnedläggningar i familjen. Det är tyvärr mycket vanligt att synfel ärvs och att flera av syskonen ärver liknande synfel. Tyvärr för den här familjen kan man inte följa den normala gyllene regeln i barnfamiljer, att småsyskonen kan överta de utvuxna glasögonen!

Att inte ha korrekt syn är ett handikapp, som om det inte korrigeras kan ge

svårigheter, inte bara i det praktiska livet runt omkring barnet. Det ger inte sällan, innan det blir upptäckt, barnet svårigheter i skolarbetet. Med nuvarande höga kostnader, så finns det en allvarlig risk att barnens behov av korrekta glasögon inte alltid kan tillgodoses tillräckligt ofta, därför att barnfamiljernas ekonomi är så ansträngd, att man kanske försöker vänta ytterligare något halvår för att åtminstone få den lilla hjälpen, som landstingsbidraget innebär. När det gäller skolans mål att ge alla elever utbildning på lika villkor, blir detta mycket svårt att uppnå, om barn på grund av synnedsättningar måste försöka följa skolarbetet utan att ens se ordentligt. Många barn har haft onödiga svårigheter, varit betraktade som motoriskt sena eller okoncentrerade på grund av synnedsättningar.

Det finns därför ett mycket stort behov av att dels lösa de ekonomiska problemen för dessa barn bättre än som nu sker, dels överväga åtgärder för att ha bättre kontroll på barnens synstatus i riskåldrarna. Nu är förhållandet att synundersökningen i skolan sällan sker mer än en gång per stadium, och under en två- till treårsperiod hinner ofta mycket hända när det gäller närsynta barn. Om skolundersökningen inte ger besked att här finns en viss förändring kan det dröja innan föräldrar, vårdnadshavare eller barnet självt förstår att synen är otillräcklig.

Dessutom är det viktigt att se över nuvarande åldersgränser, då synfelen förändras under hela tillväxtperioden, dvs. fram till 18-årsåldern.

Med stöd av det ovan anförda yrkas

att riksdagen hos regeringen begär en utredning om möjligheterna att inom sjukförsäkringens ram ge ersättning till barn och ungdomar för glasögon.

Stockholm den 25 januari 1985

ELVER JONSSON (fp)

KENTH SKÅRVIK (fp)